

POSTAVME ČESKO NA NOHY

Manuál pro obnovu Česka

ODVAHA + DŮVĚRA + SCHOPNOSTI

POSTAVME ČESKO NA NOHY! MANUÁL PRO OBNOVU ČESKA

Krise způsobená nemocí Covid-19 zasáhla každého. Mladí lidé, zaměstnanci, podnikatelé, sportovci, umělci, staří lidé, každý pocítil, a pocítovat bude, opatření zavedená v boji proti této zákeřné nemoci. S okamžitými důsledky jsme se dokázali vyrovnat díky statečnosti záchranářů, pracovníků ve službách, dobrovolníků a každého jednoho z nás, kdo přiložil ruku k dílu, aby pomohl. Krize však ještě nekončí.

O nemoci Covid-19 a viru, který ji způsobuje, nevíme ještě vše. Dokud nebude k dispozici spolehlivá vakcína a účinný lék, hrozí stále možnost nové vlny epidemie. Tu první jsme zvládli s malým počtem obětí, ale s velkými ekonomickými ztrátami a často ve zbytečném chaosu. Příště už si to nemůžeme dovolit. Musíme být lépe připraveni.

Zároveň odmítáme názor, že po zvládnutí první vlny pandemie může politika státu pokračovat tak, jak skončila před jejím nástupem.

Stát musí svou aktivitou podpořit co nejrychlejší obnovu země, ale to se nedá udělat tak, že se vrátí k neúčinným politikám z doby před pandemií. Veřejné finance nejsou nafukovací a vláda je dovedla k historickým deficitům už před začátkem koronakrize. Vládní investiční seznam nepředstavuje žádný jasný plán, co by měla být priorita. Jsme přesvědčení, že tato nečekaná situace představuje příležitost a povinnost přehodnotit fungování celého systému a služeb, které stát nabízí. Využijme nabyté zkušenosti, dokud jsou čerstvé. Udělejme z krize příležitost. Seberme odvahu udělat rozhodnutí, která odsouváme a tlačíme před sebou. Svět po Covid-19 už nebude stejný. Pojdme si ho udělat lepší.

NÁŠ NÁVRH OBNOVY STOJÍ NA TŘECH PRINCIPECH:

1

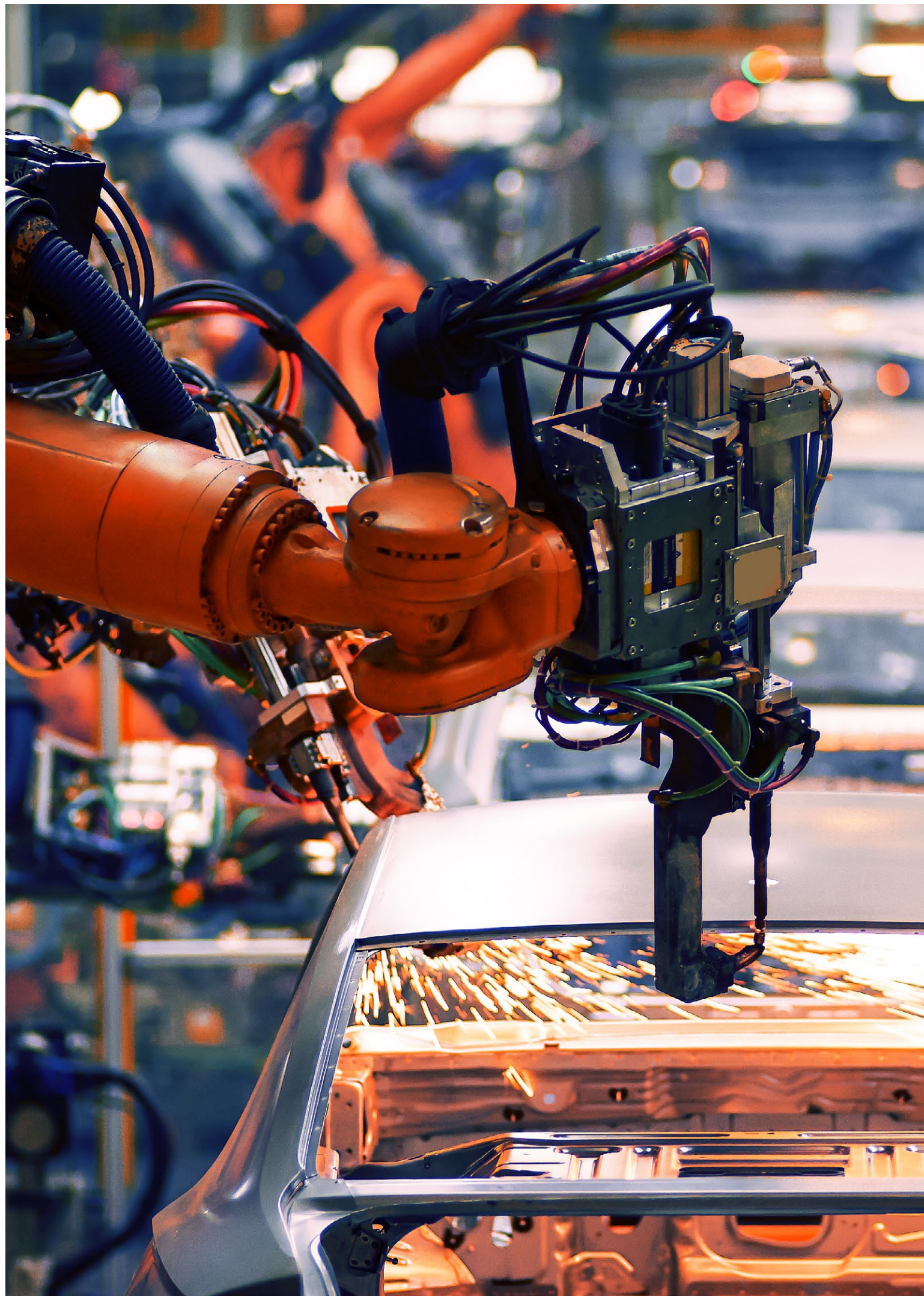
Vypnutí země se nesmí opakovat. Opakované vypnutí by zemi nenapravitelně zasáhlo ekonomicky i psychologicky. V případě nové vlny epidemie musíme být schopni reagovat rychle, pružně a selektivně. Je nezbytné plně zprovoznit takzvanou chytrou karanténu, připravit podrobné epidemiologické plány, vybavit rizikové skupiny spolehlivými ochrannými prostředky. Jde o sérii krátkodobých a střednědobých opatření včetně spravedlivého financování zdravotnictví.

2

Důvěřujme lidem, pomozme ekonomice. Koronakrizi jsme zvládli především díky schopnostem a iniciativě lidí. To je největší odkaz koronakrize a nesmí se stát pouhou frází v ústech politiků. Na důvěře lidem je třeba založit veškerou státní politiku, od pravidel pro podnikání až po vztah státu k občanovi. Stát musí vycouvat z nesmyslných činností, soustředit se na priority a ponechat lidem co nejsvobodnější prostor pro ekonomické aktivity.

3

Šetřit se musí na státu, ne na lidech. Obrovské peníze, které jsou dnes všechny země připravené investovat a pomoci svým ekonomikám, nesmí znamenat, že plýtvání dostane nekonečnou zelenou a neefektivní stát bude hledat alibi v důsledcích krize. Potřebujeme zvrátit trend rostoucí byrokracie a výdajů státu na ni, aby zůstaly zdroje na rozumné investice a ochranu zdraví. Je čas si konečně přiznat, že jsme na ostudném 99. místě v mezinárodním srovnání podle výkonnosti veřejného sektoru. A že nikdy neuděláme výkonnostní skok do desítky nejúspěšnějších zemí světa bez efektivnějšího státu a seškrtnání významné části byrokratických procedur a úřadů.

EKONOMIKA

Opatření musí pomoci k restartu zastavené ekonomiky a ke zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky, která klesala už před krizí. Zároveň máme jedinečnou šanci podpořit inovace a zvýšit přidanou hodnotu naší výroby.

Zjednodušení daňového systému

- Snižme sociální odvody o 2 procentní body, za každou hodinu zkráceného úvazku snižme odvody o 0,25 p. b., zvýšme limity pro dohody o provedení práce a pracovní činnosti.
- Zavedme paušální daň pro malé živnostníky, která jim ušetří čas s administrací.
- Zavedme dvě sazby DPH 10 % a 21 % a převedme všechny služby do té nižší.
- Zrušme daň z nabytí nemovitosti a silniční daň pro osobní vozidla.
- Přenesme agendu daní na internet.

Podpora podnikání

- Vytvořme podmínky pro inovace, modernizaci a podnikání s vyšší přidanou hodnotou.
- Omezme riziko odlivu kapitálu - osvobodíme od daně z příjmu prostředky, které firmy reinvestují do české ekonomiky. Podpořme obchod do nových regionů světa.
- Pomozme sektoru cestovního ruchu a pohostinství, kde hrozí pomalý návrat k normálu - kompenzace fixních nákladů, snížení odvodů za zaměstnance, kurzarbeit (např. restaurace). Definujme pravidla pro domácí i mezinárodní turismus s cílem co nejrychlejšího návratu k normálu.
- Podpořme obce a kraje investičním programem (návrh 15 miliard korun z peněz uvolněných navíc z fondů EU). Obce nejlépe dokáží pomoci malým živnostníkům a lidem, kteří přišli o práci.
- Podpořme flexibilitu zaměstnávání - snižme odvody za zkrácené pracovní úvazky.

ZDRAVOTNICTVÍ

Zdravotníci ukázali velký kus nasazení, statečnosti a odhodlání. Stát by měl jejich službu ocenit a zároveň se připravit na budoucnost. Zajistíme zdravotnictví, aby v důsledku pandemie nezkolabovalo. Zautomatizujeme procesy, abychom lépe ochránili občany i zdravotníky.

Zajištění kapacity zdravotnictví

- Ochraňme zdravotnictví před výpadkem financování způsobeným pozastavením výkonů v důsledku vyčlenění kapacit pro koronavirové pacienty. Plošně zajistíme zdravotnická zařízení podle klíče složeného z předchozích úhrad výkonů, zvýšených nákladů za nákup ochranných pomůcek a léků a nárůstu mezd pracovníků.
- Vyberme síť dobře vybavených, technologicky zajištěných záchytných nemocnic (speciální odvětrávání, nanotechnologie, příprava pro infekční nákazu...), které budou řešit nouzový stav, a k nim ponechme nemocnice, které budou řešit standardní léčbu (onkologičtí pacienti, transplantace, chirurgie...).

Definice základních potřeb krizového zdravotnictví

- Připravme plán držení a rychlého zásobování ochranných pomůcek pro zdravotnictví i sociální služby při zajištění diverzifikace dodavatelů a preference českých a evropských firem. Podpořme vývoj moderních technologií pro zdravotnictví.
- Revidujme a zautomatizujme epidemiologické a pandemické plány. Pravidelně trénujme epidemiologické plány, stejně jako se to děje s traumatologickými plány. Plány musí zahrnovat zvýšenou ochranu rizikových skupin.

SOCIÁLNÍ VĚCI

Je nezbytné přijít s konkrétními opatřeními, která poskytování sociálních služeb připraví na případnou další vlnu pandemie tak, aby poskytování těchto služeb bylo bezpečné a humánní. Obětavý výkon pracovníků v sociálních službách musí být podpořen připraveností systému.

Zajištění sociálních služeb

- Zlepšeme hygienické a zdravotní předpoklady ve službách – zavedme pravidelné testování zaměstnanců.
- Vytvoříme lepší podmínky pro kontakt klientů s rodinou.
- Zlepšeme financování sociálních služeb. Zvýšíme motivace pro dárce (zavedme možnost odečíst 30 % hodnoty daru od základu pro daň).
- Zavedme víceleté a předvídatelné financování sociálních služeb.
- Snižme velikost jednotlivých sociálních zařízení.
- Zároveň ale navýšíme celkovou kapacitu sociálních služeb (ambulantních, terénních i pobytových).

Udržení zaměstnanosti

- Snižme sociální odvody o 2 procentní body, za každou hodinu zkráceného úvazku snížíme odvody o 0,25 p. b., zvýšíme limity pro dohody o provedení práce a pracovní činnosti.

REFORMA STÁTU

Koronavirová krize odhalila, jak špatně funguje stát elektronickou formou. Využijme získané zkušenosti a dovednosti k modernizaci výkonu státu a komunikace s občany.

Zlepšeme fungování státu

- Revidujeme všechny zákonné normy – náš právní řád je zaplevelen mnoha povinnostmi a zákazy, které se často zdvojují a berou čas a energii aktivním lidem a zvyšují počty úředníků. Náklady na revizi zákonných norem ve výši 0,5 mld. Kč se rychle vrátí na úspore výkonu státní správy ve výši 1 mld. Kč ročně. Revize bude mít významný pozitivní dopad na život firem a na budoucí vývoj ekonomiky.
- Otočme v přístupu státu k občanům – ukázalo se, že lidé jsou odpovědní a jsou schopni vyřešit problém, na který stát nedosáhl a vlastně ani dosáhnout nemohl. Stát, který lidem důvěruje, nemusí všechno povolovat, stačí, aby se zaměřil jen na případy, kdy dochází k porušení zákona.
- Zakažme státu, aby po podnikatelích vyžadoval cokoli nadvrát – konec opakovaného a bezbřehého vykazování a hlášení známých skutečností (např. daňová správa i ČSU).
- Zlevněme lidem vyřizování agend elektronickou cestou.

- V posledních letech stát investoval miliardy korun do digitalizace. Navzdory tomu úředníků i agendy přibýlo. Zastropujeme počet úředníků. Pro profesionálně a přívětivě vedenou státní správu nejsou třeba žádní další úředníci. Nesmějí přibývat ani agendy a přísný stop stav pro vznik nových úřednických míst povede nutně k postupnému snižování počtu úředníků.
- Přenesme výkon státu blíže k občanům. Obce ukázaly během krize, že dokážou svým občanům pomoci efektivně a adresně. Zajistíme obce pro stabilní výkon jejich funkcí včetně finančního zajištění při pravděpodobném výpadku příjmů.
- Zrušme zbytečné úřady a státní instituce (NAKIT, Vinařský fond, spojení organizací pod Ministerstvem zemědělství a další).

Dotáhněme digitalizaci

- Datové schránky budou snadno dostupné a připravené k použití pro každého.
- Co nejrychleji spustíme možnost přístupu občanů ke službám státu i prostřednictvím jejich běžně používané bankovní identity.
- Urychleme zavádění vysokorychlostního internetu do všech obcí v zemi. Okamžitě zjednodušíme podmínky pro výstavbu optických sítí.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ

Svět se dnes soustředí na ochranu před Covid-19. Problémy fungování našeho zemědělství a ochrany životního prostředí, zejména problém sucha, však nezmizely. Koronavirová krize nám znovu ukázala, že člověk není a nikdy nebude pánem světa, a je proto impulsem a příležitostí změnit náš přístup a zaměřit se v oblasti životního prostředí a zemědělského hospodaření na to nejdůležitější.

Vybrané aktuální priority

- Voda je život, sucho přináší smrt – podpořme opatření na zajištění dostatku vody pro obyvatele i v krajině (zadržování vody v krajině a posilování retenční schopnosti půdy, propojování vodohospodářských soustav, podpora nových zdrojů vody, podpora efektivnějšího hospodaření s vodou, ochrana kvalitní pitné vody).
- Obnovujeme lesy a podpořme vlastníky lesů a lesní hospodáře (podpora prodeje dřevní hmoty, podpora skladování syrového dřeva, podpora výsadby, podpora ochrany vysázených lesů, úvěrové a daňové zvýhodnění zpracovatelů, kteří investují do výstavby malých pil).
- Řešíme problémy odpadového hospodářství – důraz na snížení množství odpadů, jejich další efektivní a racionální využití, na maximálně ekologickou likvidaci.
- „Ozelenění“ měst – podporujeme zadržování vody a výsadbu zeleně uvnitř měst tak, aby se nestala vyprahlými, betonovými pouštěmi, ve kterých se v létě nedá dýchat.

Vybrané střednědobé cíle

- Podporujeme správné nakládání s vodou a půdou a rozčleňování zemědělských půdních celků krajinnými prvky – podpořme a upřednostňujeme k půdě šetrnou rostlinnou a živočišnou produkci za účelem výroby potravin (konec dotací pro paliva 1. generace, omezení dotací na využití rostlinné produkce pro výrobu energie, podpora výroby potravin v místě přímo farmáři, drobnými zemědělci a dalšími na půdě za účelem rostlinné a živočišné produkce hospodařícími subjekty, podpora soběstačnosti, zlepšení přístupu mladým farmářům k pronájmu či koupi půdy, ochrana biodiverzity a opylovačů).
- Podpořme vývoj a výzkum k životnímu prostředí šetrných technologií (ochrana ovzduší, moderní vybavení výrobních objektů i domácností, ...).
- Podpořme šetření s přírodními zdroji (cirkulární ekonomika, opakované využití obalů, nádob, nástrojů, zateplování, efektivní využití vodních a energetických zdrojů, ...).

VZDĚLÁVÁNÍ, VĚDA, KULTURA A SPORT

Koronakrize otestovala schopnost žáků, učitelů i rodičů rychle se adaptovat na podmínky domácího učení. Ukázala však také složitost řady postupů a nepřehlednost a přeplněnost vzdělávacích programů. Negativně se bohužel promítla do sportovního a kulturního života, který byl v průběhu krize razantně redukován s velmi vážnými dopady.

Moderní vzdělávání

- Využijme zkušenosti koronakrize jako dalšího podnětu ke zpřehlednění vzdělávacích programů a soustředění se na podstatné vzdělávací cíle.
- Vyhodnoťme zkušenosti s distančním vzděláváním a využijme je k proměně a rozvoji moderního vzdělávání.
- Vybavme školy moderními technologiemi, které umožní žákům a studentům získat znalosti a dovednosti potřebné ve světě inovací.
- Připravme projekty pro podporu vědy v oblastech, které využijí nabyté zkušenosti k modernizaci a boji proti budoucím výzvám podobným současné koronakrizi.
- Zjednodušíme formální pravidla a postupy ve vzdělávání tak, aby mohly fungovat nejen ve zcela optimálních podmínkách klidu a blahobytu.

Kultura

- Pomozme kulturním projektům a organizacím k co nejrychlejšímu návratu do normálního provozu.
- Využijme trvalou hodnotu virtuálních projektů, které v oblasti kultury vznikly během krize.
- Provedme revizi státní podpory kultury, neboť v současné době se ukázalo, jak křehký tento systém je a jak rychle se ocitlo mnoho kulturních aktivit v existenčním ohrožení.

Sport

- Připravme program státní podpory sportovních organizací, aby zvládly postupný návrat k běžné činnosti, neboť i sport trpí téměř úplným utlumením.

BEZPEČNOST A SPRAVEDLNOST

Průběh koronakrize postavil vládu před mnoho bezprecedentních rozhodnutí omezujících svobody nás všech. Potřebujeme co nejrychlejší návrat ztracených svobod. Ve strachu z neznáma byla většina politické reprezentace i veřejnosti ochotna akceptovat dramatické omezování svobody. Proto musíme nabyté zkušenosti využít k přípravě pro příští krize.

Zachování svobod

- Jak to situace umožní, zrušíme všechna omezení zavedená v souvislosti s koronavirem.
- Analyzujeme průběh vyhlášení opatření a upravíme současné předpisy včetně krizového zákona, abychom se napříště vyvarovali chaosu, který při koronakrizi panoval. Vytvoříme krizový balíček, který bude automaticky spouštět některé procesy, jako je aktivace krizového štábu, daňové odklady, pozastavení záloh, prodloužení soudních a správních lhůt, náhrada škod a mnoho dalších oblastí.
- Upravíme zákon a politiku státních hmotných rezerv.

Vyšetření selhání

- Zanalyzujeme kroky, které budí pochybnosti, jako jsou například špatná aplikace krizového zákona, pozdní aktivizace krizového štábu, přenesení rozhodnutí pod Ministerstvo zdravotnictví atd.
- Vystavíme účet za podezřelé nákupy, upřednostňování některých zdrojů. Vláda musí zveřejnit všechny uskutečněné nákupy.
- Zanalyzujeme nelogické privilegování některých druhů služeb při zákazech a liberalizaci.
- V případě podezření na porušení zákona je třeba trvat na řádném vyšetření. Bude-li třeba, zřídíme parlamentní vyšetřovací komisi.

MEZINÁRODNÍ VZTAHY A OBRANA

Koronakrize je globálním problémem. Ukázalo se, že mezinárodní organizace selhaly, ať už při varování jednotlivých států, či při okamžité pomoci. Státy byly v zásadě odkázány na sebe a reagovaly samostatně, respektive spolupracovaly bilaterálně. Pro Českou republiku je klíčové, aby nebyla zásadně ohrožena euroatlantická vazba, aby nedošlo k rozkladu vnitřního trhu EU a aby nedošlo ke geopolitickým posunům, které povedou k ohrožení suverenity a bezpečnosti země nebo celkovému zvýšení nestability.

Mezinárodní spolupráce

- Budme aktivními hráči v diskusi o budoucnosti mezinárodních organizací a jejich rolí. Zejména to platí pro Evropskou unii. Řešení nevidíme ani v přenesení dalších kompetencí na centrální úroveň, ani v mutualizaci národních dluhů nebo nafukování rozpočtu, ale v rychlé obnově vnitřního trhu a čtyř svobod a v přepracování sedmiletého rozpočtu tak, aby se investicemi a půjčkami dostala EU co nejdříve z krize.
- Ekonomická a bezpečnostní nestabilita mohou být dlouhodobější. Pro Českou republiku jsou zásadní exportní možnosti, digitalizace a financování investičních projektů energetické a dopravní infrastruktury.
- Hledejme spojení mezi členskými zeměmi. Tzv. Green Deal je příliš nákladným a riskantním experimentem. Žádáme proto jeho přepracování a orientaci na řešení urgentních problémů (sucho, lesy, odpady).
- V době globální pandemie je důležitá i regionální spolupráce, jak se ukázalo například u přeshraničního styku, výměny zboží či ochrany zdraví.
- Během pandemie se jasně ukázalo, že Česká republika i Evropská unie musí omezit svou závislost na některých zemích (Čína) a diverzifikovat zdroje zboží i surovin. Řešením je posílit svou soběstačnost ve strategických komoditách (suroviny, léky a medicínské přístroje).

Udržení obranyschopnosti

- Obrana a bezpečnost nesmějí být obětí beránkem ekonomických turbulencí. Veškeré změny v modernizačních, respektive investičních plánech se musejí dít po zralé úvaze a úpravě koncepčních a strategických dokumentů.
- Udržme cíl financování obrany ve výši 2 % HDP, ale vedme debatu o jeho dosažitelnosti v čase.

- Pandemie není poslední krizí, která přišla, a naše ozbrojené síly musejí být připraveny na celou škálu hrozeb.
- Udržujeme nadále silné vazby v rámci NATO a posilujeme transatlantickou linku. Výrazné omezení investic do obrany a zpomalení modernizace by spojenectví rozmělovalo, což by dlouhodobě ohrozilo stabilitu naší oblasti.
- Investice do obrany jsou zároveň investicí do ekonomiky, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti. Musejí mít několik podmínek. Zásadní roli v nich musejí sehrávat české soukromé i státní společnosti, ať již jako dodavatelé, či subdodavatelé. Dodávky ze zahraničí musejí být podmíněny transferem know-how na české společnosti, abychom byli v okamžiku krizí v oblasti nákupu zboží a služeb bezpečnostními sbory i ozbrojenými silami maximálně soběstační. A stát musí vyžadovat, aby české firmy v dotčených sektorech měly vyčleněné výrobní kapacity pro dodávky při krizových stavech, a hradit jim tím způsobené ztráty.
- Investujeme více do výzkumu, vývoje a inovací a podporujeme vývoz obranného a bezpečnostního materiálu do zájmových zemí naší zahraniční politiky prostřednictvím speciálně vytvořeného fondu a státních záruk.
- Nedopustíme snížení investic do tzv. přelomových technologií, jakými jsou kybernetika, robotika, umělá inteligence a podobně. Jedině tak budeme schopni čelit případným protivníkům, ať už státním, či nestátním. Význam investic do přelomových technologií nabývá na významu v souvislosti s účinnou obranou prvků kritické infrastruktury (nemocnice, letiště, elektrárny, přehrady, produktovody a další strategické objekty důležité pro chod státu) proti kybernetickým útokům, na které neustaly útoky ani během koronakrize.

ODS

Truhlářská 1106/9, 110 00 Praha 1
Zadavatel ODS / Zpracovatel ODS
www.ods.cz

